

podwykonawstwo
w zamówieniach
publicznych

Warszawa, maj 2014

Spis treści

Nowelizacja Prawa zamówień publicznych nie jest bez wad, ale może polepszyć sytuację podwykonawców	3
Definicja podwykonawstwa w zamówieniach publicznych	6
Podwykonawstwo w znowelizowanym Prawie zamówień publicznych	7
Uregulowanie kwestii podwykonawstwa w SIWZ	10
Podwykonawstwo a udostępnienie zasobów podmiotu trzeciego	12
Zamówienia na roboty budowlane realizowane przy udziale podwykonawców – szczególne zasady rozliczania wynagrodzenia	14
Zmiana podwykonawcy zgłoszonego w przetargu publicznym	17
Autorzy	19
Seria „Prawo w praktyce”: Prawo zamówień publicznych	21
O kancelarii	22

Nowelizacja Prawa zamówień publicznych nie jest bez wad, ale może polepszyć sytuację podwykonawców

Rozmowa z Mirellą Lechną, współnikiem odpowiedzialnym za praktykę infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP kancelarii Wardyński i Wspólnicy o nowelizacji Prawa zamówień publicznych dotyczącej podwykonawców.

Obowiązujące od 24.12.2013 r. przepisy Prawa zamówień publicznych regulują, po raz pierwszy w historii polskiego rynku zamówień publicznych, stosunki umowne pomiędzy wykonawcą zamówienia a jego podwykonawcami. Jak rynek zareagował na nową regulację?

Mirella Lechna: Przepisy te, wprowadzone nowelizacją z 8 listopada 2013 roku, nie zostały przyjęte jednoznacznie pozytywnie. W toku prac legislacyjnych część instytucji opiniujących projekt zarzucała brak całościowej analizy problematyki objętej nowelizacją i wręcz wprowadzenie rozwiązań wynikających z bieżących potrzeb, bez przeanalizowania skutków regulacji w odniesieniu do całości systemu. Nie brakowało także wątpliwości, czy wprowadzane regulacje – w znacznym stopniu ingerujące w stosunki prawne podmiotów niezwiązanych dyscypliną

finansów publicznych – nie pozostają w sprzeczności z zasadą swobody działalności gospodarczej i swobody zawierania umów.

Co nowego wprowadziła nowelizacja?

Nowelizacja wprowadziła szczególne zasady wypłacania wynagrodzenia podwykonawcom oraz dalszym podwykonawcom przez zamawiającego w sytuacji, gdy nie otrzymali oni należnego wynagrodzenia od wykonawcy bądź podwykonawcy robót budowlanych, czyli zasady mechanizmu płatności bezpośrednich.

Czy nowe rozwiązanie jest korzystniejsze dla firm uczestniczących w wykonaniu zamówienia w charakterze podwykonawców?

Pretekstem do podjęcia prac legislacyjnych i uzasadnieniem dla uchwalenia ustawy z 8 listopada 2013 roku była, zidentyfikowana przez ustawodawcę, konieczność uregulowania kwestii dotyczących nieterminowego regulowania należności na rzecz podwykonawców zamówień publicznych i stworzenia systemu gwarancji wypłaty należnego im wynagrodzenia. Inicjatywa ta została wymuszona obserwowaną patologią na rynku

budowy dróg. Wielu wykonawców zbankrutowało w trakcie realizacji umów w sprawie zamówienia publicznego, wielu też, chcąc uniknąć bankructwa, opuściło plac budowy, a roszczenia podwykonawców o wypłatę wynagrodzenia nie zostały zaspokojone.

Twórcy nowelizacji uznali dotychczasową regulację Kodeksu cywilnego za niewystarczającą. Warto jednak zwrócić uwagę, że przepis art. 647¹ k.c., od wielu lat stosowany w relacjach z zamawiającymi, wprowadza odpowiedzialność solidarną zamawiającego, czyli zasadę, że zamawiający odpowiada za dług wobec zaakceptowanego podwykonawcy jak za dług własny, co daje podwykonawcy prawo do żądania (także przymusowego) zapłaty od zamawiającego. W przypadku regulacji p.z.p. trudno mówić o odpowiedzialności zamawiającego za wynagrodzenie podwykonawcy – mamy tutaj do czynienia z mechanizmem płatności bezpośredniej, lecz ustawa nie ustanawia solidarnej odpowiedzialności zamawiającego wobec podwykonawców. Prawo zamówień publicznych ogranicza także płatność bezpośrednią do należności głównej – bez odsetek za opóźnienie – zaś Kodeks cywilny daje prawo do dochodzenia także odsetek.

Do tego kilkuletnia praktyka stosowania przepisu art. 647¹ k.c. wykształciła efektywne standardy, jak na przykład zasadę, że do powstania solidarnej odpowiedzialności zamawiającego wystarczy udzielenie zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą w sposób dorozumiany lub *post factum*, czyli po dacie jej zawarcia i wykonaniu części przedmiotu zamówienia przez podwykonawcę. Na to, jak doniosłe są te zasady dla ochrony interesów podwykonawców, wskazuje praktyka rynkowa. Brak uzyskania uprzedniej pisemnej

akceptacji dla zaangażowania podwykonawcy lub zgody na rozszerzenie zakresu jego prac często wynika z niedopatrzenia wykonawcy lub błędów o charakterze formalnym. Nawet w takim przypadku, na gruncie Kodeksu cywilnego, w odróżnieniu od regulacji Prawa zamówień publicznych, podwykonawcy nie są pozbawieni roszczenia o zapłatę wobec zamawiającego.

Na pewnym etapie prac legislacyjnych ustawodawca zdecydował jednak o wprowadzeniu przepisu stanowiącego, że regulacja Prawa zamówień publicznych dotycząca płatności bezpośredniej nie narusza praw i obowiązków zamawiającego, wykonawcy i podwykonawcy wynikających z art. 647¹ k.c.

Jak zatem kształtują się obecnie relacje pomiędzy zamawiającym a podwykonawcami?

Podwykonawcy dostaw i usług mogą korzystać z mechanizmu bezpośredniej płatności od zamawiającego wyłącznie w oparciu o przepisy Prawa zamówień publicznych. Z kolei w przypadku zamówień na roboty budowlane podwykonawcy mają do dyspozycji dwie podstawy prawne zaspokojenia roszczenia o należne wynagrodzenie. Wydaje się, że będzie to źródłem problemów dotyczących kolizji przepisów. Chociażby dotyczących definicji „robót budowlanych” – od początku 2013 roku istnieje odrębna definicja na gruncie Prawa zamówień publicznych.

Zadaniem ustawy Prawo zamówień publicznych jest określenie zasad i trybu udzielania zamówień publicznych, a przede wszystkim wyeliminowanie sytuacji korupcyjnych przy wydatkowaniu publicznych pieniędzy. Czy właściwe jest

uregulowanie w tej ustawie kwestii dotyczących realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego przez podwykonawcę – tradycyjnie mieszczących się w sferze instrumentów cywilnoprawnych?

W toku prac legislacyjnych podnoszono, że istotą nowych przepisów nie jest regulowanie treści umów między wykonawcami a podwykonawcami. Jednak chociażby w przypadku umów na usługi i dostawy wykonawcy i podwykonawcy zmuszeni są zachować formę pisemną dla wszystkich usług i dostaw stanowiących część zamówienia publicznego, nawet jeśli takiego wymogu nie statuuje Kodeks cywilny. Te i inne wymogi stawiane umowie z podwykonawcą, ograniczające swobodę kształtowania stosunków cywilnoprawnych przez podmioty prywatne, będą z pewnością utrudniały negocjacje i zawarcie tej umowy.

Ustawodawca przyjął jednak, że nowe ograniczenia wprowadzone do relacji na poziomie wykonawca – podwykonawca są uzasadnione szczególnym charakterem zamówień realizowanych przez sektor publiczny. Wskazać należy, choć taka argumentacja nie pojawiła się w uzasadnieniu do projektu ustawy, że objęcie kontrolą relacji wykonawców i podwykonawców jest zgodne z tendencją działań ustawodawcy europejskiego.

Stosownie do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE¹, konieczne jest zapewnienie przejrzystości w łańcuchu podwykonawców w celu kontroli, kto bierze udział w realizacji zamówienia. Za niezbędną także uznano możliwość dokonywania bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców zamówienia publicznego, przewidując jednocześnie, że państwa członkowskie mają swobodę co do podjęcia bardziej rygorystycznych środków w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

---

¹ 28 marca 2014 roku zostały opublikowane nowe dyrektywy w zakresie zamówień publicznych: (i) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE, (ii) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE, (iii) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji. Wprowadzone dyrektywy wchodziły w życie dwudziestego dnia po ich publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, jednak termin ich implementacji do porządków prawnych państw członkowskich UE (a więc także uchyleń dyrektyw dotychczasowych) upływa dopiero 18 kwietnia 2016 r.

Definicja podwykonawstwa w zamówieniach publicznych

Anna Prigan, Serom Kim

Prawo zamówień publicznych definiuje, jako umowa, pomiędzy jakimi stronami i dotycząca jakiego przedmiotu jest kwalifikowana jako umowa o podwykonawstwo, a także przewiduje mechanizmy chroniące interesy niektórych wykonawców.

Już z chwilą implementacji do polskiego porządku prawnego dyrektywy obronnej (dyrektywa nr 2009/81/WE z 13 lipca 2009 r. implementowana z dniem 19 lutego 2013 r.) w Prawie zamówień publicznych pojawiła się definicja umowy o podwykonawstwo rozumianej jako umowa zawierana w celu wykonania zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (art. 131m ust. 2 p.z.p.). Do 24 grudnia 2013 r. brak było jednak definicji umowy o podwykonawstwo w pozostałych typach zamówień, mimo że podzlecenie ich wykonywania jest powszechną praktyką na rynku. Z uwagi na istotność zjawiska podwykonawstwa, które w sposób pozytywny angażuje w proces wykonywania zamówień większą liczbę podmiotów, a dodatkowo najczęściej dotyczy przedsiębiorców lokalnych, podjęto próbę jego uregulowania, tak by zapewnić prawidłowość wykonywania umów w sprawie zamówień publicznych. Nowe regulacje dają zamawiającym mechanizm weryfikacji prawidłowości

angażowania podwykonawców, a dodatkowo chronią wynagrodzenie niektórych podwykonawców. Nie każdy jednak podmiot pomagający wykonawcy zrealizować zamówienie jest podwykonawcą w rozumieniu Prawa zamówień publicznych.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 9b p.z.p. umowa o podwykonawstwo to umowa w formie pisemnej o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane stanowiące część zamówienia publicznego, zawarta między wybranym przez zamawiającego wykonawcą a innym podmiotem (podwykonawcą), a w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane także między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą lub między dalszymi podwykonawcami. Na tle tego przepisu można wyróżnić trzy charakterystyczne cechy umowy podwykonawstwa: pisemność, odpłatność i jej przedmiot, czyli świadczenie stanowiące część zamówienia publicznego.

Przedmiotem umowy o podwykonawstwo są usługi, dostawy lub roboty budowlane będące częścią zamówienia publicznego. Na gruncie orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej „część zamówienia” to wyodrębniony fragment z całości przedmiotu zamówienia. Za część zamówienia nie można uznać umów wyłącznie powiązanych z przedmiotem zamówienia publicznego, ale

nie służących do jego realizacji, takich jak na przykład usługi ubezpieczeniowe, księgowo, kredytowe lub prawnicze. Zatem umowa o podwykonawstwo obejmuje tylko takie umowy, które dotyczą świadczeń możliwych do wyodrębnienia w treści opisu przedmiotu zamówienia, bądź też świadczeń służących wykonaniu przedmiotu zamówienia.

W przypadku zamówień na roboty budowlane umowa o podwykonawstwo (na roboty budowlane, usługi bądź dostawy) może być zawarta nie tylko przez wykonawcę. Również umowa na dalszym poziomie struktury realizacji kontraktu, czyli zawarta przez podwykonawcę z dalszym podwykonawcą, jest kwalifikowana jako umowa o podwykonawstwo, co oznacza, że podlega regulacjom i ochronie określonym w przepisach Prawa zamówień publicznych. Z kolei w zamówieniach na dostawy bądź usługi umowa o podwykonawstwo to wyłącznie umowa pierwszego stopnia: zawarta przez wykonawcę z podwykonawcą.

Ustawa Prawo zamówień publicznych określa, w jakich przypadkach podwykonawca może otrzymać swoje wynagrodzenie bezpośrednio od zamawiającego. Znowelizowane przepisy nie modyfikują jednak kwestii odpowiedzialności solidarnej zamawiającego za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy. Kwestia solidarności, tak jak dotychczas, powinna być rozpatrywana wyłącznie na gruncie art. 647¹ Kodeksu cywilnego, wobec czego solidarność zamawiającego wystąpi wyłącznie w umowie o roboty budowlane. Natomiast w porównaniu do rozwiązań dotychczasowych wzmocniona została pozycja podwykonawców w zamówieniach na roboty budowlane: z ochrony korzystają obecnie nie tylko podwykonawcy, którym podzlecono roboty budowlane, ale również wykonujący dostawy lub usługi w zamówieniu na roboty budowlane, pod warunkiem że umowa z nimi została zawarta zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

Podwykonawstwo w znowelizowanym Prawie zamówień publicznych

Małgorzata Cyrul-Karpińska

Treść umowy o podwykonawstwo w zamówieniach publicznych jest kształtowana nie tylko wolą stron tej umowy, ale też przez przepisy Prawa zamówień publicznych, Kodeksu cywilnego i SIWZ oraz przez sposób zachowania się zamawiającego w trakcie jej akceptacji.

Od 24 grudnia 2013 r. umowy o podwykonawstwo w zamówieniach na roboty budowlane podlegają dalej idącej niż do tej pory kontroli zamawiającego. Ostrzejsza kontrola została przewidziana dla umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane,

a łagodniejsza dla umów, których przedmiotem są dostawy lub usługi.

Prawo zamówień publicznych przewiduje obecnie dwustopniowe badanie umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane. Sposób prowadzenia tej kontroli jest jeszcze doprecyzowany przez postanowienia SIWZ oraz umowy o roboty budowlane zawieranej przez zamawiającego i wykonawcę. Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt 11 p.z.p. zamawiający może zawrzeć w SIWZ zamówienia na roboty budowlane wymagania dotyczące umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane. Niespełnienie tych wymagań spowoduje zgłoszenie przez zamawiającego odpowiednio zastrzeżeń lub sprzeciwu. Natomiast w umowie o roboty budowlane zawieranej przez zamawiającego i wykonawcę strony określają między innymi:

- obowiązek przedkładania przez wykonawcę zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, a także projektu jej zmiany, oraz poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i jej zmian,
- termin na zgłoszenie przez zamawiającego zastrzeżeń do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do projektu jej zmiany lub sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, i do jej zmian,
- obowiązek przedkładania przez wykonawcę zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartych umów

o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi, oraz ich zmian,

- zasady zapłaty wynagrodzenia wykonawcy, uwarunkowanej przedstawieniem przez niego dowodów potwierdzających zapłatę wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom,
- termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej,
- zasady zawierania umów o podwykonawstwo z dalszymi podwykonawcami,
- wysokości kar umownych z tytułu a) braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom, b) nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub projektu jej zmiany, c) nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany, d) braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty.

Dwustopniowa kontrola umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, polega na tym, że najpierw kontrolowany jest projekt umowy, a następnie treść umowy zawartej między wykonawcą, podwykonawcą lub dalszym

podwykonawcą. Zgodnie z art. 143b ust.1 p.z.p wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, musi przedłożyć zamawiającemu projekt tej umowy, przy czym podwykonawca lub dalszy podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy. Zamawiający po otrzymaniu projektu, w terminie określonym w umowie zawartej z wykonawcą, zgłasza swoje zastrzeżenia do projektu. Zastrzeżenia te mogą dotyczyć niespełnienia przez projekt wymagań określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a także określenia terminu zapłaty wynagrodzenia dłuższego niż 30 dni od dnia doręczenia faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zleconej roboty budowlanej. Brak zgłoszenia zastrzeżeń w terminie uważa się za akceptację projektu umowy przez zamawiającego. Następnie już po zawarciu umowy o podwykonawstwo takiemu samemu obowiązkowi przedłożenia zamawiającemu podlega kopia zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane. Zamawiający w wyżej wspomnianym terminie określonym w umowie z wykonawcą jest obowiązany zgłosić swój sprzeciw z tych samych przyczyn, dla których powinien był zgłosić zastrzeżenia. Brak zgłoszenia sprzeciwu w określonym terminie uważa się za akceptację umowy.

Należy wskazać, że do umów o podwykonawstwo, o których stanowi Prawo zamówień publicznych, nadal znajdują zastosowanie szczególne przepisy Kodeksu cywilnego. W szczególności umowa o podwykonawstwo robót budowlanych nie może wyłączać ani ograniczać prawa

podwykonawcy do żądania od wykonawcy gwarancji zapłaty (art. 649⁵ w związku z art. 648² Kodeksu cywilnego).

W odniesieniu do umów o podwykonawstwo zamówienia na roboty budowlane, których przedmiotem są dostawy lub usługi, Prawo zamówień publicznych przewiduje jednostopniową kontrolę już zawartej umowy dotyczącą jedynie sprawdzenia prawidłowości terminu zapłaty na rzecz podwykonawcy. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia. Obowiązek ten nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Wyłączeniu spod kontroli nie podlegają jednak umowy o podwykonawstwo o wartości większej niż 50 000 zł. Ponadto zamawiający może określić niższą wartość, od której będzie zachodził obowiązek przedkładania umowy o podwykonawstwo. Jeżeli określony w umowie o podwykonawstwo termin zapłaty wynagrodzenia będzie dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zleconej dostawy lub usługi, to zamawiający informuje o tym wykonawcę i wzywa go do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.

Należy zauważyć, że poddanie umów o podwykonawstwo tak dalece idącej kontroli zamawiającego jest usprawiedliwione wprowadzeniem możliwości dokonywania

bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przez zamawiającego na rzecz podwykonawców, których umowy zostały zaakceptowane (w przypadku robót budowlanych) lub ważnie przedłożone (w przypadku dostaw lub usług).

Niezależnie od wymogów prawnych istotne jest, aby treść umów o podwykonawstwo była spójna z treścią głównego kontraktu zamawiającego z wykonawcą. Pozwoli to zapewnić prawidłową i terminową realizację inwestycji.

Uregulowanie kwestii podwykonawstwa w SIWZ

Joanna Florecka

Zamawiający może zastrzec w SIWZ obowiązek wykonania części zamówienia osobiście przez wykonawcę. W braku takiego zastrzeżenia wykonawca może powierzyć realizację nawet całości zamówienia podwykonawcy.

Zamówienie publiczne jest udzielane wykonawcy wybranemu zgodnie z wymogami ustawy Prawo zamówień publicznych. Jednakże wykonawca co do zasady może powierzyć wykonanie zamówienia podwykonawcy lub podwykonawcom. Wynika to wprost z art. 36a ust. 1 p.z.p.

Zgodnie z art. 36a ust. 2 p.z.p. zamawiający może zastrzec obowiązek osobistego wykonania przez wykonawcę kluczowych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją, w ramach zamówienia na dostawy. Zastrzeżenie takie powinien umieścić w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Zamawiający może zastrzec osobiste wykonanie tych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi, które ze względu na swoją specyfikę mają zasadniczy wpływ na wykonanie całości prac związanych z realizacją danego zamówienia publicznego. Należy podkreślić, że to zamawiający decyduje, które części zamówienia są jego zdaniem kluczowe. Natomiast w przypadku zamówień na dostawy, które obejmują rzeczy, prawa lub inne dobra, obowiązek osobistego wykonania sprowadza się do konieczności osobistego rozmieszczenia i instalacji dostarczanych rzeczy lub innych dóbr.

Zastrzeżenie osobistego wykonania nie będzie jednak skuteczne wobec wykonawcy, który posługuje się potencjałem innych podmiotów, aby spełnić warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. W takim wypadku w zakresie, w jakim wykonawca polegał na potencjale osób trzecich w celu spełnienia warunków udziału w postępowaniu, będzie on mógł

powierzyć im wykonanie zamówienia, nawet w jego zastrzeżonej części.

Zamawiający może zobligować wykonawcę do wskazania, którą część zamówienia zamierza powierzyć podwykonawcy. Może też zażądać, by wykonawca podał firmy podwykonawców, których potencjałem się posługuje, aby spełnić warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Jeśli wykonawca nie wskaże żadnego podwykonawcy, mimo że zamawiający postawił mu taki wymóg, należy przyjąć, że co do zasady zobowiązał się on samodzielnie zrealizować udzielone mu zamówienie.

Późniejsze zawarcie umowy o podwykonawstwo mogłoby zostać uznane za istotną zmianę umowy w sprawie zamówienia publicznego, a zakazane jest wprowadzenie istotnych zmian do umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której wykonawca został wybrany, chyba że zamawiający taką możliwość dopuścił w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Należy jednak zwrócić uwagę, że jeśli wykonawca samodzielnie spełniał warunki udziału w postępowaniu, a następnie powierzył część realizacji zamówienia podwykonawcy w zakresie, w jakim nie było zastrzeżonego obowiązku osobistego wykonania

zamówienia, to taka sytuacja może zostać uznana za zmianę nieistotną.

W świetle Prawa zamówień publicznych, jeśli zamawiający nie skorzysta z uprawnienia określonego w art. 36a ust. 2 p.z.p., wykonawca może powierzyć realizację całości zamówienia publicznego innemu podmiotowi. Przemawia za tym wykładnia art. 36a p.z.p. Skoro wykonawca może powierzyć wykonanie zamówienia podwykonawcy, a zamawiający nie skorzystał z uprawnienia zastrzeżenia obowiązku wykonania określonej części zamówienia osobiście przez wykonawcę, to wykonawca ma prawo powierzyć podwykonawcy wykonanie nawet całości zamówienia publicznego. Za takim stanowiskiem opowiedział się także Urząd Zamówień Publicznych w opinii z 20 stycznia 2014 r.

W przypadku zamówień na roboty budowlane zamawiający może określić w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wymagania dotyczące umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane. Natomiast w przypadku umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, zamawiający może w specyfikacji określić, które z tych umów nie muszą być mu przedkładane, z uwagi na ich wartość lub przedmiot.

Podwykonawstwo a udostępnienie zasobów podmiotu trzeciego

Hanna Drynkorn

Samodzielne wykonanie skomplikowanego zamówienia przez jednego przedsiębiorcę nie jest zazwyczaj możliwe. W celu spełnienia warunków udziału w postępowaniu można zaangażować podwykonawcę lub powołać się na zasoby podmiotu trzeciego.

Podmiot udostępniający zasoby nie zawsze jest podwykonawcą

Zgodnie z przepisem art. 26 ust. 2b Prawa zamówień publicznych wykonawca może polegać na wiedzy i doświadczeniu, potencjale technicznym, osobach zdolnych do wykonania zamówienia lub zdolnościach finansowych innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi stosunków. Celem wprowadzenia takiej regulacji (stanowiącej implementację dyrektyw 2004/18/WE oraz 2004/17/WE) było zwiększenie konkurencyjności poprzez ułatwienie dostępu do rynku zamówień publicznych mniejszym wykonawcom, a także obniżenie kosztów ubiegania się przez wykonawców o udzielenie zamówienia na ich rzecz. Takie rozwiązanie nie wymaga bowiem powiązań kapitałowych czy organizacyjnych pomiędzy wykonawcą a podmiotem zobowiązującym się do udostępnienia zasobów, a jednocześnie pozwala na wykorzystanie zasobów innego przedsiębiorcy w realizacji zamówienia.

Należy podkreślić, że udostępnienie potencjału może odbywać się bez udziału podmiotu trzeciego w realizacji zamówienia. Jest to najważniejsza cecha odróżniająca tę instytucję od podwykonawstwa, polegającego na powierzeniu wykonania części zamówienia podwykonawcy (art. 36a p.z.p.), co wskazuje na konieczność faktycznej realizacji danej części zamówienia przez firmę zgłoszoną w charakterze podwykonawcy.

Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z 9 lipca 2010 r. (sygn. akt. KIO 1265/10) wskazała, że *„dyspozycja wskazanego przepisu ustawy P.z.p. w żaden sposób nie uprawnia do twierdzenia, że podmiot trzeci będzie miał obowiązek w takiej sytuacji faktycznie osobiście wykonywać całość bądź jakąś część zamówienia na rzecz generalnego wykonawcy w charakterze podwykonawcy. (...) oddanie wiedzy i doświadczenia w tym zakresie może odbywać się zatem tak poprzez faktyczne podwykonawstwo, jak też oddanie nabytego przez przedsiębiorstwo doświadczenia poprzez możliwość korzystania z tej wiedzy przy realizacji zamówienia poprzez konsultacje, czy doradztwo, bowiem w taki sposób także istnieć praktyczna możliwość korzystania z wiedzy i doświadczenia innego podmiotu przy wykonywaniu danego zamówienia”*.

Podobnie w nowszym orzeczeniu z 6 czerwca 2013 r. Krajowa Izba Odwoławcza (KIO 1201/13) stwierdziła, że *„oddanie do dyspozycji przez inny podmiot zasobów wiedzy i doświadczenia musi łączyć się z koniecznością udziału tego podmiotu w realizacji zamówienia, przy czym udział ten może przybrać dowolną formę: nie tylko podwykonawstwa, ale także doradztwa, konsultacji czy innej formy merytorycznego wsparcia”*.

Różne formy uczestnictwa w realizacji zamówienia

Udostępnienie potencjału na podstawie art. 26 ust. 2b p.z.p. może przybrać postać podwykonawstwa, lecz nie musi. Wśród zasobów, które można udostępnić wykonawcy, jest wiele takich, które nie wymagają udziału podmiotu trzeciego w wykonywaniu zamówienia. W takiej sytuacji podmiot trzeci nie będzie podwykonawcą, ale jednocześnie jego zasoby pozwolą wykonawcy na spełnienie warunków udziału w postępowaniu i w wypadku wybrania oferty wykonawcy umożliwią mu prawidłowe zrealizowanie zamówienia. Współpraca z podmiotem trzecim może przybrać np. formę doradztwa, konsultacji, szkoleń, a także – jak wskazano w wyroku KIO z 23 lipca 2010 r. (KIO 1448/10, 1450/10, 1451/10) – może to być każda postać udostępnienia know-how, na przykład: schematy technologiczne urządzeń, dokumentacja zawierająca opis procesów technologicznych, dokumentacja serwisowa, programy komputerowe, topografia układów scalonych lub systemy zarządzania jakością. Biorąc jednak pod uwagę to, że udostępnienie zasobów musi być realne, w niektórych przypadkach podwykonawstwo jest jedyną formą

realnego udostępnienia potencjału do wykonania zamówienia publicznego.

Udowodnienie dysponowania potencjałem

Z powołaniem się na zasoby podmiotu trzeciego wiąże się obowiązek udowodnienia zamawiającemu, że wykonawca będzie dysponował zasobami niezbędnymi do realizacji zamówienia. W tym celu można w szczególności przedstawić pisemne zobowiązanie tych podmiotów, że oddadzą wykonawcy do dyspozycji niezbędne zasoby na okres korzystania z nich przy wykonaniu zamówienia (art. 26 ust. 2b zd. 2 p.z.p.). Zobowiązanie podmiotu trzeciego jako dowód spełnienia warunków udziału w postępowaniu zostało wskazane w przepisie jedynie w sposób przykładowy. Dysponowanie potencjałem podmiotu trzeciego można zatem wykazać także w inny sposób, np. poprzez przedstawienie umowy wykonawcy z tym podmiotem.

Wolność korzystania w celu spełnienia warunków udziału w postępowaniu z potencjału innej firmy została ograniczona wymogiem udowodnienia realnego dysponowania zasobami. Ocena dokumentów poświadczających zobowiązanie do oddania takich zasobów w każdym przypadku będzie dokonywana indywidualnie, z uwzględnieniem specyfiki danego zamówienia. Podkreśla się jednak, że dokument poświadczający oddanie do dyspozycji wykonawcy zasobów podmiotu trzeciego powinien wyrażać w sposób wyraźny i jednoznaczny wolę udzielenia wykonawcy ubiegającemu się o zamówienie odpowiedniego zasobu, określonego precyzyjnie poprzez podanie rodzaju i ilości zasobu, a nie ogólnikowo np. poprzez stwierdzenie, że oddaje się do dyspozycji wykonawcy „niezbędne zasoby do wykonania danego zamówienia”.

Ograniczenie podwykonawstwa przez zamawiającego nie dotyczy udostępnienia zasobów

Wyraźne rozróżnienie instytucji udostępnienia zasobów podmiotu trzeciego od podwykonawstwa zostało także podkreślone w nowelizacji obowiązującej od 24 grudnia 2013 r. Zgodnie z przepisem art. 36a ust. 3 p.z.p. zastrzeżenie osobistego wykonania zamówienia nie jest skuteczne w zakresie, w jakim wykonawca powołuje się na zasoby innego podmiotu, na zasadach określonych w art. 26 ust. 2b, w celu wykazania spełnienia warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 p.z.p. O ile zatem zamawiający może ograniczyć w specyfikacji istotnych warunków zamówienia zakres dopuszczalnego podwykonawstwa, o tyle nie

można w ten sposób ograniczyć możliwości korzystania z zasobów podmiotów trzecich, w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

Reasumując, zastrzeżenie przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zgodnie z przepisem art. 36a ust. 1, obowiązku osobistego wykonania przez wykonawcę kluczowych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi, na przykład prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją, w ramach zamówienia na dostawy nie będzie miało zastosowania wobec podmiotu udostępniającego potencjał na zasadach przewidzianych w przepisie art. 26 ust. 2b p.z.p.

Zamówienia na roboty budowlane realizowane przy udziale podwykonawców – szczególne zasady rozliczania wynagrodzenia

Natalia Rutkowska

Uzależnienie zapłaty wykonawcy od wcześniejszej zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom i możliwość bezpośredniej zapłaty podwykonawcom przez zamawiającego to recepta PZP na ochronę

podwykonawców przed nierzetelnymi wykonawcami – zleceniodawcami.

Przed 24 grudnia 2013 r., czyli przed wejściem w życie nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczącej

podwykonawców, sposób rozliczania wynagrodzenia w przypadku zamówień na roboty budowlane pomiędzy zamawiającym, wykonawcą a podwykonawcami regulowany był zgodnie z zasadami ogólnymi, z uwzględnieniem art. 647¹ § 5 k.c. Zamawiający i wykonawca ponosili solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę, z którym umowa została zatwierdzona przez zamawiającego. Jeśli zatem wykonawca nie uiszczył na rzecz podwykonawcy stosownego wynagrodzenia, podwykonawca mógł domagać się zapłaty nie tylko od wykonawcy, ale też od zamawiającego.

Powyższe rozwiązanie okazało się zdaniem ustawodawcy niewystarczające. Zbyt często dochodziło do nieterminowego regulowania należności pomiędzy wykonawcami a ich podwykonawcami lub nieregulowania ich wcale. To z kolei przekładało się na pogorszenie sytuacji finansowej podmiotów angażujących się w realizację zamówień na roboty budowlane i ich rosnącą niechęć do podejmowania się tego typu prac z powodu wysokiego ryzyka utraty płynności finansowej.

Stąd też, w celu wzmocnienia ochrony podwykonawców, ustawodawca wprowadził art. 143a oraz art. 143c p.z.p. Ochrona ta obejmuje wszystkich podwykonawców działających dla wykonawców realizujących zamówienia na roboty budowlane, bez względu na to, czy zawarli oni z wykonawcą robót budowlanych umowę o roboty budowlane, czy umowę, której przedmiotem są usługi lub dostawy. Ponadto regulacja ma zastosowanie również w umowach dalszego szczebla: pomiędzy podwykonawcą i dalszym podwykonawcą.

Art. 143a p.z.p. nakazuje zamawiającemu wypłacać wykonawcy wynagrodzenie dopiero

po przedstawieniu przez niego dowodu zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawców, względnie dalszych podwykonawców biorących udział w realizacji zgłoszonych do odbioru robót budowlanych. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku, gdy wykonawca ma otrzymać od zamawiającego całość wynagrodzenia dopiero po zakończeniu robót. W takiej sytuacji wykonawca otrzyma zaliczkę jedynie po przedstawieniu dowodu rozliczenia się z podwykonawcami i dalszymi podwykonawcami.

Ponadto, jeżeli wynagrodzenie wykonawcy jest wypłacane ratalnie, zamawiającemu przysługuje prawo zatrzymania do 10% wynagrodzenia wykonawcy na ostatnią ratę wynagrodzenia. W ten sposób zamawiający gwarantuje sobie dysponowanie środkami, które mogą służyć na wypłaty dla podwykonawców i dalszych podwykonawców, gdyby z tego obowiązku nie wywiązał się wykonawca realizujący zamówienie na roboty budowlane. Określenie wysokości procentowej ostatniej raty musi wynikać wyraźnie z SIWZ.

Do zatrzymania wypłaty wynagrodzenia lub zaliczki będzie mogło dojść tylko wtedy, gdy wykonawca nie wywiąże się ze swoich zobowiązań finansowych względem tych podwykonawców robót budowlanych, z którymi umowa została zaakceptowana przez zamawiającego, oraz tych podwykonawców dostaw lub usług, z którymi umowy zostały przedłożone zamawiającemu.

Zamawiający będzie zobligowany do zapłaty podwykonawcy tylko w przypadku, gdy stało się ono wymagalne, a umowa o roboty budowlane z podwykonawcą została przez niego zaakceptowana lub gdy umowa na dostawy lub usługi z takim podwykonawcom została mu przedłożona. Co więcej,

zamawiający wypłaci wynagrodzenie dotyczące wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez niego umowy o podwykonawstwo. Ponieważ zapłata wynagrodzenia bezpośrednio przez zamawiającego jest następstwem okoliczności, za które zamawiający nie odpowiada, nie musi on płacić podwykonawcy odsetek za opóźnienie, którego dopuścił się wykonawca, ani jakichkolwiek innych należności pieniężnych, które wykonawca powinien był zapłacić podwykonawcy.

Zanim zamawiający dokona bezpośredniej zapłaty, powinien zwrócić się do wykonawcy z pytaniem, czy żądanie podwykonawcy jest zasadne. Jeśli wykonawca wykaże, że wynagrodzenie podwykonawcy się nie należy (np. nie jest jeszcze wymagalne), zamawiający nie musi dokonywać płatności. Gdyby pojawiły się uzasadnione wątpliwości co do tego, czy dokonanie bezpośredniej zapłaty jest uzasadnione, zamawiający będzie uprawniony do złożenia kwoty pokrywającej wynagrodzenie podwykonawcy do depozytu sądowego.

Bezpośrednią konsekwencją omawianej regulacji dla wykonawcy realizującego zamówienie na roboty budowlane i nieterminowo regulującego płatności

z podwykonawcami będzie odpowiednie zmniejszenie wynagrodzenia wypłacanego mu przez zamawiającego – zarówno w przypadku, gdy wykonawca ubiegać będzie się o wypłatę zaliczki/wynagrodzenia, mając nieuregulowane stosunki finansowe z podwykonawcami, jak i w przypadku, gdy płatności na rzecz podwykonawcy dokona bezpośrednio zamawiający. Ponadto terminowa płatność wynagrodzenia podwykonawców przez wykonawcę jest obwarowana sankcją w postaci nowej podstawy odstąpienia od umowy w sprawie zamówienia publicznego przewidzianej w art. 143c ust. 7 p.z.p. Gdyby zdarzyło się tak, że zamawiający wielokrotnie będzie zmuszony dokonywać bezpośrednich płatności dla podwykonawców i dalszych podwykonawców, a suma płatności przekroczy 5% wartości umowy o zamówienie publiczne, to zamawiający może odstąpić od umowy zawartej z wykonawcą.

Zarówno art. 143a, jak i art. 143c p.z.p. wzmacniają pozycję podwykonawców i dalszych podwykonawców biorących udział w realizacji zamówień na roboty budowlane. Warto podkreślić, że wskutek wprowadzenia tych przepisów nie doszło do uchylecia ani zmiany treści regulacji zawartych w art. 647¹ Kodeksu cywilnego.

Zmiana podwykonawcy zgłoszonego w przetargu publicznym

Anna Prigan

Zamawiający może żądać wskazania podwykonawcy w ofercie wykonawcy. Jeżeli wykonawca chce zrezygnować z podwykonawcy bądź skorzystać z innego podwykonawcy, musi zapewnić, że w takim samym stopniu będzie spełniać warunki udziału w postępowaniu.

Zgodnie z art. 36b ust. 2 p.z.p. wykonawca, który w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu powołuje się na zasoby innego podmiotu, może zrezygnować z korzystania z tego podmiotu jako podwykonawcy wyłącznie przy równoczesnym zapewnieniu, że proponowany inny podwykonawca lub wykonawca samodzielnie spełnia te warunki w stopniu nie mniejszym niż wymagany w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Zasadą jest, że wykonawca, który samodzielnie nie spełnia warunków udziału w postępowaniu, może polegać na wiedzy i doświadczeniu, potencjale technicznym, osobach zdolnych do wykonania zamówienia lub zdolnościach finansowych innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi stosunków (art. 26 ust. 2b p.z.p.). Wykonawca, który nie dysponuje potrzebnym potencjałem spośród wymienionych, może wystartować w przetargu z założeniem, że skorzysta z podwykonawcy, który ma taki brakujący potencjał, np. ma

wymaganą przez zamawiającego wiedzę i doświadczenie.

W świetle przepisów obowiązujących od 24 grudnia 2013 r. zamawiający może w specyfikacji istotnych warunków zamówienia określić, że wykonawca powinien podać nazwy podmiotów użyczających mu swoich zasobów. Korzystanie z podmiotów trzecich w celu spełnienia warunków udziału w postępowaniu powinno być czynione przy założeniu, że wykonawca faktycznie wykorzysta potencjał wskazany w ofercie na etapie realizacji zamówienia. Błędne byłoby zakładanie, że potencjał wskazany w ofercie nie będzie faktycznie wykorzystany podczas realizacji umowy. Chociaż bowiem korzystanie z potencjału innej firmy niekoniecznie musi oznaczać zaangażowanie jej w charakterze podwykonawcy, to jednak w niektórych sytuacjach podwykonawstwo jest jedyną formą realnego udostępnienia potencjału do wykonania zamówienia publicznego.

Co do zasady podwykonawca wskazany w ofercie może zostać zastąpiony innym podwykonawcą już po udzieleniu zamówienia. Jeżeli jednak zastępowany podwykonawca dzięki swoim przymiotom umożliwił wykonawcy wybór jego oferty (jako oferty wykonawcy spełniającego warunki udziału w postępowaniu), to należy zapewnić, że potencjał nowego podwykonawcy, gdyby został zgłoszony w ofercie, również

umożliwiłby wykonawcy spełnienie warunków udziału w postępowaniu.

Nowy podwykonawca nie musi mieć dokładnie takich samych kwalifikacji jak podwykonawca zastępowany. W szczególności, jeżeli zastępowany podwykonawca spełniał określone kryteria w stopniu wyższym niż wymagany, wystarczy, że nowy podwykonawca spełnia te kryteria w stopniu podstawowym. Jest tak dlatego, że potencjał podmiotu trzeciego może być użyty wyłącznie w celu spełnienia warunków udziału w postępowaniu w stopniu podstawowym. Potencjał ten nie zapewni wykonawcy uzyskania wyższej pozycji w rankingu ofert, ponieważ wykonawca może być dodatkowo punktowany wyłącznie za potencjał własny.

Jeżeli chodzi o datę, w której nowy podwykonawca powinien spełniać kryteria zastępowanego podwykonawcy, to wystarczy, aby był to dzień, w którym następuje zmiana podwykonawcy. Nie sposób z obowiązujących przepisów wywieść wymogu, by nowy potencjał udostępniany wykonawcy był w dyspozycji nowego wykonawcy już w dacie składania ofert. Należy podkreślić, że przepis art. 36b ust. 2 p.z.p. mówi nie tylko o możliwości zastąpienia podwykonawcy innym podwykonawcą, ale również o możliwości rezygnacji z podwykonawcy

i wykonaniu zamiast niego podzlecanej pierwotnie części zamówienia przez samego wykonawcę. Przepis wskazuje, że wykonawca może przejść do samodzielnego wykonania części zamówienia, jaką miał wykonać podwykonawca udostępniający mu potencjał, jeżeli wykonawca jest w stanie spełnić warunki udziału w postępowaniu określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (do tej pory spełniane przez podwykonawcę). Ponieważ powołanie się na potencjał podwykonawcy na etapie ofert jest zawsze związane z brakiem możliwości samodzielnego spełnienia warunków udziału w postępowaniu przez wykonawcę, to uzyskanie możliwości samodzielnego spełnienia warunków może być wyłącznie następcze, po dacie złożenia oferty.

W efekcie, skoro wykonawca może zrezygnować z podwykonawcy, bo sam na etapie po złożeniu oferty nabył określone właściwości (wiedzę, doświadczenie, potencjał techniczny, osobowy, finansowy), to również może zastąpić podwykonawcę nowym podwykonawcą, który co prawda w momencie weryfikacji oferty wykonawcy nie zapewniłby spełnienia przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu, ale w czasie uzyskania statusu podwykonawcy posiada już potencjał wymagany przez zamawiającego.

Niniejsza publikacja została ma charakter wyłącznie informacyjny. Jej zawartość jest aktualna na dzień skierowania do publikacji. Nie stanowi ona usługi doradztwa prawnego oraz nie powinna być podstawą do podejmowania decyzji biznesowych.

© WARDYŃSKI I WSPÓLNICY, 2014

Autorzy

Mirella Lechna jest radcą prawnym, współnikiem kancelarii. Jest odpowiedzialna za praktykę infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP. Doradza przy projektach infrastrukturalnych i transportowych, transakcjach PPP oraz w sprawach dotyczących prawa ochrony środowiska i prawa ochrony przyrody. Uczestniczy w znaczących projektach dotyczących inwestycji w infrastrukturę z udziałem jednostek administracji publicznej i samorządu terytorialnego.

Ponadto świadczy pomoc prawną w sprawach regulacyjnych dotyczących transportu kolejowego, prawa zamówień publicznych oraz prawa ochrony środowiska i prawa ochrony przyrody w zakresie procesu budowlanego projektów infrastrukturalnych.

E-mail: mirella.lechna@wardynski.com.pl

Anna Prigan jest radcą prawnym w praktyce infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP. Zajmuje się projektami dotyczącymi inwestycji w infrastrukturę z udziałem jednostek administracji publicznej i samorządu terytorialnego. Ma znaczące doświadczenie w realizacji projektów związanych z rozbudową sieci drogowej w Polsce, a także w obsłudze zamówień publicznych oraz transakcji PPP. Świadczy kompleksową pomoc prawną z zakresu projektów

infrastrukturalnych i inwestycyjnych, m.in. opracowując opinie prawne, opracowując i weryfikując projekty umów, a także inne dokumenty w ramach postępowań o zamówienie publiczne, zarówno po stronie zamawiających, jak i wykonawców.

E-mail: anna.prigan@wardynski.com.pl

Małgorzata Cyrul-Karpińska jest radcą prawnym w praktyce infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP. Doradza przy kompleksowych inwestycjach prowadzonych w oparciu o Prawo zamówień publicznych (w tym kontrakty EPC i FIDIC) oraz inwestycjach komercyjnych dla inwestorów prywatnych w zakresie prawa gospodarczego, cywilnego, kontraktowego,

zamówień publicznych, budowlanego i finansowego. Prowadzi procesy ofertowe i negocjacyjne. Jej doświadczenie obejmuje doradztwo w zakresie kontraktów generalnego wykonawstwa, umów podwykonawczych, stosunków konsorcjum, okresów gwarancyjnych, ubezpieczeń nieruchomości i inwestycji w toku, finansowania oraz zabezpieczeń.

E-mail: malgorzata.cyrul-karpinska@wardynski.com.pl

Natalia Rutkowska jest radcą prawnym w praktyce infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP, doktorantką w Katedrze Postępowania Administracyjnego WPiA UJ. Ma doświadczenie w wieloaspektowej obsłudze inwestycji prowadzonych w oparciu o Prawo zamówień publicznych i Warunki Ogólne FIDIC, w tym w dochodzeniu roszczeń. Uczestniczy na różnych etapach w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz udzielenie koncesji na roboty budowlane lub usługi. Ponadto doradza klientom z sektora lotniczego oraz kolejowego, oferując im m.in. pomoc w kwestiach regulacyjnych. Reprezentuje klientów w postępowaniach sądowych oraz krajowych i międzynarodowych postępowaniach arbitrażowych, w tym w postępowaniach o dużej wartości sporu.

E-mail: natalia.rutkowska@wardynski.com.pl

Hanna Drynkorn jest prawnikiem w praktyce infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP, uczestniczką studiów podyplomowych z zakresu FIDIC na Politechnice Wrocławskiej. Zajmuje się pomocą prawną przy obsłudze podmiotów krajowych i zagranicznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz o udzielenie koncesji na roboty budowlane lub usługi, a także w transakcjach PPP. Uczestniczy w różnych stadiach procesu inwestycyjnego, doradzając i przygotowując różnego rodzaju dokumenty niezbędne przy realizacji inwestycji.

E-mail: hanna.drynkorn@wardynski.com.pl

Joanna Florecka jest aplikantką adwokacką w praktyce infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP, doktorantką w Katedrze Prawa Publicznego Gospodarczego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Świadczy pomoc prawną dla podmiotów krajowych i zagranicznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, na wszystkich jego stadiach do zakończenia procesu inwestycyjnego. Ma doświadczenie w obsłudze zamówień publicznych z udziałem inwestorów zagranicznych, zwłaszcza w sektorze energetycznym. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z prawem międzynarodowym oraz współpracą gospodarczą z podmiotami z krajów azjatyckich, w szczególności z Japonii, Korei Południowej, Chin i Tajwanu.

E-mail: joanna.florecka@wardynski.com.pl

Serom Kim jest praktykantką w praktyce infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP, studentką prawa na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warszawskim. Zajmuje się pomocą prawną przy obsłudze podmiotów krajowych i zagranicznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz o udzielenie koncesji na roboty budowlane lub usługi, a także w transakcjach PPP. Ponadto, działając w Korean Desk, obsługuje i uczestniczy w projektach klientów koreańskich.

E-mail: serom.kim@wardynski.com.pl

Seria „Prawo w praktyce”: Prawo zamówień publicznych

Najnowsza publikacja z cyklu „Prawo w praktyce” opisuje wybrane kazusy oparte na rzeczywistych sprawach, z jakimi zetknęli się prawnicy praktyki infrastruktury, transportu, zamówień publicznych i PPP kancelarii Wardyński i Wspólnicy. Pokazują one, jak w ostatnich latach rozstrzygano konkretne problemy wynikłe na etapie procedury udzielania zamówienia publicznego. Przyjęty przez autorów schemat obejmuje zwięzłe wprowadzenie do problemu, przedstawienie wyselekcjonowanego orzecznictwa i głosów praktyki oraz podsumowanie – komentarz ekspercki plus ewentualnie wskazówki praktyczne.

– Uczestnicy rynku zamówień publicznych w Polsce nie mają łatwo – mówi Mirella Lechna, współnik kancelarii odpowiedzialny za praktykę infrastruktura, transport, zamówienia publiczne i PPP – Nowelizacja goni nowelizację, a przyjmowane rozwiązania odpowiadają bieżącym potrzebom, przez co nie są uniwersalne. W efekcie nie ma szans na wykształcenie standardu stosowania prawa zamówień publicznych. Praktyka stosowania tego prawa rodzi się w orzeczeniach Krajowej Izby Odwoławczej oraz stanowiskach Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Dlatego dla uczestników rynku tak ważna jest znajomość poszczególnych rozstrzygnięć.

Do tej pory, pod szyldem „Prawo w praktyce” wydawnictwa LexisNexis Polska, na rynku ukazało się sześć publikacji autorstwa prawników kancelarii Wardyński i Wspólnicy: „Transakcje przejęć i fuzji” (2011), „Spory cywilne i gospodarcze. Przykłady z praktyki” (2011), „Prawo konkurencji” (2012), „Ryzyka prawne w transakcjach fuzji i przejęć” (2013), „Prawo ochrony środowiska w transakcjach fuzji i przejęć oraz nabycia nieruchomości” (2014) oraz „Prawo zamówień publicznych”.

O kancelarii

Kancelaria Wardyński i Wspólnicy jest jedną z największych niezależnych polskich firm prawniczych. Biura kancelarii znajdują się w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie oraz Brukseli.

Kancelaria specjalizuje się m.in. w następujących dziedzinach: arbitraż, bankowość i finansowanie projektów, fuzje i przejęcia, nieruchomości, obsługa korporacyjna firm, podatki i spory podatkowe, prawo konkurencji, prawo Unii Europejskiej, prawo farmaceutyczne, prawo morskie, prawo ochrony środowiska, prawo pracy, projekty infrastrukturalne oraz PPP, rozwiązywanie sporów, doradztwo dla sektora energetycznego, rynki kapitałowe, technologie, media i telekomunikacja, upadłości i postępowania naprawcze, własność intelektualna i zamówienia publiczne.

Kancelaria jest wydawcą Portalu Procesowego prezentującego aktualności i analizy z tematyki postępowań sądowych, arbitrażowych i administracyjnych, oraz Portalu Transakcyjnego opisującego prawne aspekty transakcji fuzji i przejęć na polskim rynku. Oba portale są dostępne w wersji polskiej i angielskiej.

Kancelaria jest też wydawcą aplikacji Wardyński+, pierwszej polskojęzycznej aplikacji o tematyce prawnej na iPada i Androida. Aplikacja jest dostępna bezpłatnie w App Store i Google Play.

www.wardyński.com.pl

www.PortalProcesowy.pl

www.PortalTransakcyjny.pl

Wardyński+

Wardyński i Wspólnicy
Al. Ujazdowskie 10
00-478 Warszawa

Tel.: 22 437 82 00, 22 537 82 00
Faks: 22 437 82 01, 22 537 82 01

E-mail: warsaw@wardynski.com.pl

